DEBATT

MARTINE AURDAL
Debatt- og kronikkansvarlig
mau@dagbladet.no

ØYVIND RØNNING
oro@dagbladet.no

KRONIKK I HELGEAVISA:
5000 tegn inkl. mellomrom.
Send innlegg til debatt@dagbladet.no

D DAGENS KVITTER

Snart helg. Noen som kan lenke til en åtte-ti bra kronikker om hvor rike livene våre kunne vært uten sosiale medier, eller?

@SPILDRE-JORDET

D ETISK KJØTT

Om å spise fra hode til hale:
Grønt er ikke noe alternativ siden man ikke kan stole på at maten ikke er sprøytet med kjemikalier.

Når det gjelder kjøtt, så er vel oppbevaringen av dyrene før slakt det mest kritikkverdige. Dyrene har følelser og gir uttrykk for angst. Jeg var en gang borti en japansk slakteri som i månedene før slakt ga dyrene bl.a. øl. Dyrene ble massert/kost med. Og det ble spilt klassisk musikk i bakgrunnen. Dyrevelferden var veldig bra og kjøttet ble enda bedre. Vi har litt å lære der tror jeg.Å slakte dyr med kniv, der dyret stikkes og tappes for blod er bare resultat av noen forskrudde religiøse ritualer og bør derfor forbys. Vi har bedre metoder som ikke gir lidelser til dyret!

KJELL ARNE KRISTIANSEN

Den norske forbruker er prisgitt hva de matvarekartellene mener vi skal kjøpe og ikke mist hva vi ikke skal kjøpe, samt til hvilken pris. Den norske matvarebransjen er ikke sluttforbrukerens venn på noen måte. Vi blir lurt trill rundt av den.

T06AFRE

ASYLBARN: Kanskje vi virkelig er på vei mot en ny menneskетype.

Overmedmennesket

D KRONIKK

Tekst: MORTEN TRAAVIK
Regissør og kunstner

Som teaterregissør og reisende grossist i illusjoner og scenesettelser verden rundt er det med en slags blanding av vemod og stolthet man etter hvert innser at vår husgud Shakespeare også hadde rett om masseinnvandringens skjulte hemmelighet:

«All the world's a stage, and the men and women only players, they have their exits and their entrances, and one man in his time plays many parts.»

Eller, som det heter i mer hjemlig norsk bygderevysammenheng:

de med selvinnsikt kjenner igjen seg selv i parodiene, de uten kjenner igjen naboen.

For tida bor jeg i vårt naboland Sverige, denne gåtefulle blandingen av vesttysk provinsby og sibirsk taiga. Etter snart fem år med svensk språk, kultur og ikke minst sosiale normer, er jeg på full fart fra en lattermildt overbærende irritasjon til en åpen og utilslørt forakt for store deler av samfunnet jeg er omgitt av. Jeg trodde ikke det var mulig å lære seg så mye om å være immigrant på så korte geografiske avstander. Og jeg er tross alt norsk (OK da: bergenser), med en kultur- og språkbakgrunn nærmere den svenske enn forskjellen på vest- og øst-arabisktalende land. Men det er en annen preken til et annet berg. I skrivende stund oppjusterer Sveriges utlendingedirektorat, Migrationsvärket, uvisst for hvilken gang i i år det beregnede antall asylsøkere til Sverige i 2015: 190 000, med nye 170 000 ventet til neste år (vil trolig også oppjusteres). Av disse er så langt over 30 000 det som kalles «ensamkommande barn».

I opinionsdannelsen rundt den pågående krisa har både fysiske bilder og retoriske påkallelser av ulykkelige og redde barn hatt enorm påvirkning på verden over, der ett eneste, hjerteskjærende fotografi av en druknet liten gutt for mange ikke bare ble symbolet på europeisk hjerteløshet, men også et sterkt forenklet og feilaktig bevis på at Syria-krigen er hovedårsaken til de strie strømmene av migranter som nå krysser Europa. (Du har selvsagt lagt merke til at jeg bevisst skriver «migranter» og ikke «flyktninger». Pass deg for meg.) Begreper som «ensomkommende barn», eller minst like ofte brukt, «flyktningbarn» er selvsagt ikke nøytrale. For hvem, kanskje bortsett fra den mest lavpannede nynazist, kan vel motsette seg at «flere enn 2000 flyktningbarn (min uthev.) har kommet alene til Norge i år» (A-magasinet 20. oktober)?

SELV IKKE når de verken er barn – så godt som samtlige som kommer er gutter eller unge menn med oppgitt alder til seint i tenåra – eller flyktninger i den forstand som gir rett til opphold? Her øst for kjølen publiserte Göteborgs-Posten nylig en varmt og oppløftende portrettsak om Zabi Nasro Ashoori fra Afghanistan, med den tittelen «Ensam i nytt land». 16-årige Zabi flyktet «til fots over fjellene» fra hjemlandet i fjor drevet av en

«MINST 70 PROSENT AV DE ASYLSØKENDE BARNA ER I VIRKELIGHETEN LANGT ELDRE.»

høyst forståelig «drøm i bagasjen om å leve i et land uten krig». Han liker boksing, amerikanske filmer og sosiale medier, som han også bruker til å holde kontakten med kamerater i ulike stadier av reisen mot eller gjennom Europa. Til to afghanske venner som for tida oppholder seg i Tyrkia har han fortalt at «Sverige er bedre. Her får man hus, mat og får gå på skole. De vil komme hit.»

Men Zabi må ha undervurdert bildets kraft. Det tenksomme ansiktet som i halvprofils nærbilde myser mot sola over de svenske forstadshusene tilhører en voksen mann i midten av 20-åra. Det kognitive spriket mellom tekst og bilde er så overtydelig at man med menneskets søken etter mening av kaos spør seg om denne sammenstillingen egentlig er en subtil innvandringspolitisk kritikk fra GPs side. Uansett, you can't fool all of the people all of the time, spesielt ikke i en oppkoblet verden.

Kort tid seinere, og ved hjelp av den ikke ukjente søkemotoren Google, gravde den innvandringsskeptiske websiten Avpixlat fram Zabis profil på dating-siten Hi5, opprettet i 2008 – med andre ord da han skal ha vært ni år gammel. Her oppgir han dessuten alderen sin til 24 år.

ET ANNET profilert skjeggebarn er

Dagbladet HELGEAVISA MED MAGASINET
Besøksadresse: Allerhuset, Karvesvingen 1, 0579 Oslo.
Postadresse: Pb 1184, Sentrum, 0107 Oslo.
Sentralbord: **24 00 10 00**
Åpent man.–fre. 08.00–16.00
Stengt lør., søn. og helligdager.
Redaksjonen direkte: **24 00 13 10**
Vaktsjef direkte: **24 00 03 60**
Fotodesk direkte: **24 00 09 00**
E-post: pictures@dagbladet.no
Dagbladet.no direkte: **24 00 00 07**
E-post: nettred@dagbladet.no
Telefax: Dagbladet: **24 00 00 01**
Dagbladet.no: **24 00 01 01**
E-post: sentralbord@dagbladet.no
Tips og digitalfoto: 2400@db.no
Kundeservice: **800 30 100**

BARNET: *Ett eneste, hjerteskjærende fotografi ble for mange et sterkt forenklet og feilaktig bevis, skriver artikkelforfatteren.* FOTO: NTB SCANPIX

Saad Alsaud, «Sveriges raskeste 14-åring» (pers på 100-meteren: 11.82) som regionavisa Kristianstadsbladet hyllet som «en inspirasjonskilde og et idol», der følgefotografiet med all mulig tydelighet viser en fullvoksen mann på minst 30 med heroisk mine springe fra en halsende, men sporty jublende gjeng noe yngre jevnaldrende fjortiser.

HER ER DET vi bør vende blikket fra naboen og mot oss selv: Ved forsøk på stadfestelse av alder hos enslige asylsøkere (som i minst 80 prosent av tilfellene er hva vi i alle andre sammenhenger ville kalt unge menn) i samtlige nordiske land indikerer resultatene at minst 70 prosent av de asylsøkende i virkeligheten er langt eldre enn de oppgir.

Langt fra alle tilfeller er så klart like grelle som de to eksemplene nevnt ovenfor, men: det kommer her som ellers på øynene som ser og vil se. Det er en forvirrende tid vi lever i når de godhjertede lyver og de stadig mer hatefulle snakker sant. Kanskje vi virkelig er på vei mot en ny menneskety-pe, igjen etter tysk forbilde, ikke lenger overmenneske, men overmedmennesket, hevet over og hinsides feil og fakta, med blikket fast rettet mot den nært forestående gode viljes triumf.

D IKKE FERDIG SNAKKA

Anine Kierulf tror ikke det er stor fare for at offentligheten blir mer vrøvlete enn den er i dag.

Lovens vrange arm

– Gratulerer med Forskningsrådets formidlingspris og Akademikerprisen! Hvilke priser gjenstår nå?
– He-he. Oljeprisen?

– Denne uka skrev du en kronikk om at universitetene må gjøre det vanskeligere for «offentlighetsvegrende småkonger å forpurre allmenn fagdebatt», hvilke småkonger tenker du på da?
– Alle som av ulike grunner, på ulike institutter og med mer eller mindre subtile hersketeknikker gjør utøvelsen av denne arbeidsoppgaven vanskelig for formidlingsglade forskere.

– Kom igjen, si noen navn på folk som forpurrer debatten!
– Nei. Det får holde at de selv vet hvem de er. Men de kan godt tenke over at det gjør ganske mange andre også.

– Hvem skulle du ønske mente mer i Norge? Hvem savner du i den offentlige samtalen?
– Jeg savner flere ulike informerte stemmer, som opplyser om argumenter og motargumenter. Da kan folk spørre videre, snarere enn å få seg meninger presentert av synsere som kontinuerlig reproduserer seg selv.

– Hvorfor gidder ikke flere smarte folk å mene noe?
– Fordi det tar tid, og for de de er for dårlig oppdratt.

– Du skriver at vi trenger forskere som kan oversette fra fag til folk, men har du tenkt på muligheten for å få folk til å kunne lese fag? Det må jo være lettere å lære folk å forske enn å lære forskere å formidle.
– Vel er formidling en treningssak, men jeg er ikke overbevist om at den krever like mange års trening som for å bli forsker. Selv uutdannede journalister kan jo være utmerkede formidlere.

– Hva er dine triks for å bli forstått?
– Det er en familiehemmelighet.

– Hvorfor er det så vanskelig å formidle ting man kan skikkelig godt?
– Fordi det man kan, kanskje er ganske komplisert – og fordi man ikke får noen trening i å forklare det forståelig for andre enn fagfeller.

– Er det ikke en liten fare for at vi ender opp med en slags *overload* **av vrøvl hvis alle norske forskere plutselig skal ta masse plass i offentligheten med det de surrer med på kontoret sitt?**
– At forskningsvrøvl skulle gjøre offentligheten mer vrøvlete enn den vi har i dag? Det skal litt til. Tidligere var universitetet forbeholdt eliten. Det demokratiserte universitetet har en annen form for elitistisk ukultur, en fagsnobbisme, medieoffentligheten er noe lavtstående man ikke nedlater seg til. Men offentligheten blir ikke bedre enn vi gjør den.

FOTO: NTB SCANPIX

ANINE KIERULF
Født: 1974

Jurist og forsker

– Synes du saker, meninger og debatter om kroppspress tar for mye eller for lite plass i offentligheten i dag?
– For mye.

– Tror du folk flest virkelig bryr seg om ytringsfriheten?
– Ja. Det bare tenker ikke over det, de tar den for gitt.

– Har du opplevd trakassering eller mottatt ekle mailer etter å ha deltatt i debatter?
– Ikke mye. Jeg har heldigvis stor sett vært forskånet for slikt.

– Hva tenker du om at juridisk fakultet på universitetet i Stockholm skal ta ned portrettene av sine jusnestorer, i hovedsak menn, som henger på veggene der?
– Slik historiefornektelse, slike forsøk på å justere den faktiske historie, er en øvelse som vi i det såkalt opplyste Skandinavia ikke burde drive med.

– Grunnen er visstnok at en gjeng hvite menn ikke helt er det fakultetet ønsker være i dag, men er det slike fotografier som avgjør om akademia er inkluderende sted å være?
– Nei!

– I denne sakens anledning så jeg at en mann prøvde seg på en slags vits om ditt forhold til Rune Slagstad:
«For anine kierulfer skulle vel helst eldre menn på veggen vere motiverende skulle ein tru». Hvor gøy synes du den var?
– Jeg er vant til langt grovere kjønnsvitser fra min tid i advokatbransjen, men de pleide å være morsomme.

– Hvor mange ganger har du hørt sånne vitser nå?
– Plattheter, mener du? Sjelden.

– Kan du aldri la deg krenke?
– Jo. Jeg tror alle mennesker er krenkbare.

– Hvordan ligger du an med tanke på Nobelprisen?
– Dårlig. For fred er ej det bedste, men at man noget vil.

Tekst: IKKE-FERDIG-SNAKKA-REDAKSJONEN

Si din mening på Dagbladet.no
Dagbladet forbeholder seg retten til å distribuere innsendte innlegg på trykk og i elektroniske formater.
Epost: 2400@dagbladet.no.
Tipstelefon: 24 00 00 00

PFU

Dagbladet arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen.
Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.
Adr.: Rådhusgt. 17, 3. etg., pb 46 Sentrum, 0101 Oslo.
Tlf. 22 40 50 40.
Faks.: 22 40 50 55.
E-post: pfu@presse.no